

Crna Gora

OPŠTINA KOTOR

SEKRETARIJAT ZA KULTURU, SPORT I DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Broj: 07-3712

Kotor, 20.03.2019. godine

SEKTORSKA ANALIZA

za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz opštinskog budžeta u 2019. god. (u okviru ReLOaD projekta)

Sektorska analiza se sačinjava na osnovu strateških i planskih dokumenata odnosno propisa u odgovarajućoj oblasti od javnog interesa uz konsultacije sa zainteresovanim nevladinim organizacijama, i predstavlja osnov za utvrđivanje prioriternih oblasti i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz opštinskog budžeta u narednoj godini, u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama i Odlukom o visini, kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama. Analiza će poslužiti i za pripremu javnih konkursa za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblastim koje će biti utvrđene kao prioritete.

1. Oblasti od javnog interesa u kojima se planira finansijska podrška za projekte i programe nvo:

1. Zaštita životne sredine, prirode, kulturne baštine i održivi razvoj

- doprinos očuvanju statusa prirodno i kulturno - istorijskog područja Kotora na UNESCO-voj Listi svjetske baštine;
- edukacija građana/ki u oblasti zaštite prirodnog i kulturnog nasljeđa životne sredine i zelenih površina;
- sprovođenje edukativnih programa i akcija u oblasti održivog upravljanja otpadom
- zaštita, unapređenje i valorizacija javnih zelenih područja.

2. Borba protiv nasilja i zaštita i inkluzija ranjivih grupa (mladi, djeca, žene, osobe sa invaliditetom, stari)

- promocija besplatne sos linije za žrtve nasilja i korisnike/ce psihoaktivnih supstanci;

Crna Gora

O P Š T I N A K O T O R

SEKRETARIJAT ZA KULTURU, SPORT I DRUŠTVENE DJELATNOSTI

- podrška razvoju servisa žrtvama nasilja u porodici.

3. Omladinska politika

- informisanje mladih o kulturnim sadržajima;
- unapređivanje dostupnosti kulturnih sadržaja mladima, posebno iz prigradskih naselja, i definisanje mjera za uključivanje mladih sa problemima sluha, govora, vida i otežanim kretanjem;
- podsticanje volonterizma kod mladih.

4. Zaštita životinja

- podrška i promocija funkcionisanju skloništa za životinje.

2. Prioritetni problemi i potrebe koje treba riješiti u 2019. godini finansiranjem projekata i programa nvo:

- **Zaštita životne sredine, prirode, kulturne baštine i održivi razvoj**
- **Borba protiv nasilja i zaštita i inkluzija ranjivih grupa (mladi, djeca, žene, osobe sa invaliditetom, stari)**
- **Omladinska politika**
- **Zaštita životinja**

Prioritetni problemi:

Zaštita životne sredine, prirode, kulturne baštine i održivi razvoj, održivo upravljanje otpadom, održivo upravljanje javnim zelenim površinama zaštićenog područja

Relevantnost: Zakon o zaštiti kulturnih dobara ("Službeni list Crne Gore", br. 049/10 od 13.08.2010, 040/11 od 08.08.2011, 044/17 od 06.07.2017), Zakon o zaštiti prirodnog i kulturno – istorijskog područja Kotora ("Službeni list Crne Gore", br. 056/13 od 06.12.2013, 013/18 od 28.02.2018), Zakon o upravljanju otpadom („Službeni list CG“, broj 64/11), Državni plan upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period od 2015-2020. god. (donijet od strane Vlade Crne Gore na sjednici od 30. jula 2015. godine, Pravilnik o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta/kriterijumima namjene površina/elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima, Ministarstvo uređenja

Crna Gora

OPŠTINA KOTOR

SEKRETARIJAT ZA KULTURU, SPORT I DRUŠTVENE DJELATNOSTI

prostora i zaštite životne sredine, GTZ, Podgorica: 2010, Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata, ("Službeni list RCG", br. 51/08, 40/10, 34/11, 47/11, 35/13, 39/13), Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, Podgorica: 2013., Prostorni plan Crne Gore do 2020 god., Ministarstvo za ekonomski razvoj Crne Gore, Podgorica: 2008., Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini, ("Službeni list RCG", br. 28/11, 28/12, 01/14 od 09.01.2014), Podgorica: 2014., Pravilnik o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom, ("Službeni list Crne Gore, broj 48/2013), Podgorica: 2013., Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu, ("Službeni list RCG", br. 80/05), Podgorica: 2005., Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke, Ministarstvo za ekonomski razvoj Crne Gore, 2008.

Opis problema:

Iako se Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora nalazi na UNESCO-voj Listi Svjetske baštine još od 1979. godine, iako ga posjećuje veliki broj turista, na žalost još uvijek nema dovoljno promotivnog i edukativnog materijala o području kao cjelini i njegovim vrijednostima. Nedostaju naročito informacije o zonama koje su van urbanih cjelina (van Kotora, Perasat, Risana) a posebno o zonama koje su u visočijem dijelu zaliva (sela, planinski dio) koje predstavljaju značajan dio zaštićenog područja i koje su posebno atraktivne za sagledavanje cijelog zaliva Boke Kotorske.

Pješačke i planinarske staze Područja Kotora su samo u manjoj mjeri valorizovane. Dio planinarskih staza je rasčišćen i markiran i koristi se od strane planinarskih društava i turista, međutim još veliki dio planinarskih staza nije u potpunosti funkcionalan (zbog zaraslosti, neodržavanja, nepostojanja markacija). Uz to, mnoge veoma atraktivne pješačke staze, koje se nalaze u različitim djelovima Područja, su u najvećem broju slučajeva potpuno zanemarene i zapuštene (kao npr. staza do Stare župne crkve na Prčanju ili staza po vrhu Vrmca).

Zbog nepostojanja informacija o vrijednostima područja i stazama koje postoje, građani/ke Područja Kotora ne koriste u dovoljnoj mjeri potencijale. Izuzetak su članovi planinarskih društava koji koriste dio planinarskih staza. Uz kulturni turizam, alternativne vrste turizma uključujući aktivni i eko turizam su sve popularnije posljednjih godina. Područje Kotora sa svojom kulturnom i prirodnom baštinom je izuzetno atraktivno za ovakvu vrstu turizma, tako da je sve veći broj turista ove vrste koji dolaze. Međutim, cjelovite informacije o pješačkim i planinarskim stazama Područja Kotora ne postoje i nisu dostupne ni turistima ni građanima. Tako da postoji potreba, koja je prepoznata i od strane Turističke organizacije Kotor, za izradom informativnog i promotivnog materijala za ovu vrstu turizma.

Crna Gora

OPŠTINA KOTOR

SEKRETARIJAT ZA KULTURU, SPORT I DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Zaštita dobrobiti životinja

Relevantnost: Zakon o zaštiti dobrobiti životinja ("Službeni list CG", br. 14/2008); DIREKTIVA 2010/63/EU; Protokol o zaštiti i dobrobiti životinja (Službeni list C 340, 10/11/1997) i sl.

Borba protiv nasilja i zaštita i inkluzija ranjivih grupa (mladi, djeca, žene, osobe sa invaliditetom, stari)

Relevantnost: Zakon o zaštiti od nasilja u porodici ("Službeni list Crne Gore", br. 046/10 od 06.08.2010, 040/11 od 08.08.2011), Zakon o mladima ("Službeni list Crne Gore", br. 042/16 od 11.07.2016, 013/18 od 28.02.2018, 055/18 od 01.08.2018), Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Službeni list Crne Gore", br. 003/16 od 15.01.2016, 039/16 od 29.06.2016, 002/17 od 10.01.2017, 044/18 od 06.07.2018), Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list Crne Gore", br. 027/13 od 11.06.2013, 001/15 od 05.01.2015, 042/15 od 29.07.2015, 047/15 od 18.08.2015, 056/16 od 23.08.2016, 066/16 od 20.10.2016, 001/17 od 09.01.2017, 031/17 od 12.05.2017, 042/17 od 30.06.2017, 050/17 od 31.07.2017), Zakon o kulturi ("Službeni list Crne Gore", br. 049/08 od 15.08.2008, 016/11 od 22.03.2011, 040/11 od 08.08.2011, 038/12 od 19.07.2012), Zakon o volonterskom radu ("Službeni list Crne Gore", br. 026/10 od 07.05.2010, 031/10 od 04.06.2010, 014/12 od 07.03.2012, 048/15 od 21.08.2015)

Opis problema:

- U Crnoj Gori, Evropskoj Uniji i globalno, zloupotreba i nezakonit promet drogama i psihotropnim supstancama se doživljavaju kao ozbiljan problem koji predstavlja prijetnju po zdravlje, sigurnost, socijalnu dobrobit i prosperitet opšte populacije, posebno mladih ljudi. Zavisnost od droga je prepoznata kao važan socijalno-zdravstveni problem koji predstavlja rizik po javno zdravlje, posebno u odnosu na zarazne bolesti (HIV, hepatitis C, hepatitis B, tuberkulozu i polno prenosive bolesti). Zloupotreba droga i psihoaktivnih supstanci može ugroziti bezbjednost svih društava i vladavinu prava, nanijeti patnju kako pojedincima tako i porodicama, i može dovesti do gubitaka života.

Strategija Crne Gore za sprečavanje zloupotrebe droga 2013-2020 je ključni strateški dokument države u rješavanju problema zloupotrebe droga. Ona je u skladu sa trenutnom nacionalnom situacijom vezanom za droge, i u skladu sa naučnim saznanjima o problematici droga kao i skladu sa aktuelnim politikama koje Evropska unija vodi na ovom planu., Ciljevi Strategije usmjereni su na unaprjeđenje i obezbjeđivanje različitih i visoko kvalitetnih kapaciteta i programa orijentisanih ka liječenju zavisnosti, te uvođenjem različitih pristupa u liječenju bolesti zavisnosti, kao i na podsticanje razvoja programa koji preveniraju predoziranje, infekcije i polno prenosive bolesti, i obezbjeđivanje političke i finansijske podrške za realizaciju aktivnosti definisanih kao prioritet u akcionim planovima na lokalnom i nacionalnom nivou.

Crna Gora

OPŠTINA KOTOR

SEKRETARIJAT ZA KULTURU, SPORT I DRUŠTVENE DJELATNOSTI

- Psihosocijalni programi u svijetu pomažu da zdravstveni problemi oboljelih od malignih oboljenja ne smanje kvalitet života i porodice, a grupe samopomoći pružaju podršku u svim fazama bolesti. U Kotoru se po informacijama Instituta za javno zdravlje (podaci iz 2013. god.) razboli od malignih bolesti oko 45 žena godišnje (tumor dojke 15, ženskih genitalnih organa 11 a ostalo 19) sa stalnom tendencijom povećanja i pomjeranjem granica ka mlađoj populaciji.

- Evidentno je da u našem društvu postoji problem koji se odnosi na diskriminaciju lica koja imaju problema psihološke prirode ili su liječena u psihijatrijskim ustanovama, na taj način što su isključena iz društvenog života i prećutno okarakterisana kao neko ko nije sposoban da na bilo koji način doprinese društvenoj zajednici, iako to nije slučaj.

Svemu ovome se mogu naći značajna utemeljenja i planovi akcija na sledecem linku:

<http://www.hracion.org/van-izolacije-propisi-strategija-planovi/>.

- Vršnjačko nasilje: Kao jedan od najprisutnijih problema kod mladih identifikovano je vršnjačko nasilje, a razvojem tehnologije posebno prisutno i primijećeno virtuelno, digitalno, informatičko nasilje. U Crnoj Gori internet koristi 91% djece starosti od 9 do 17 godina, svako drugo dijete se na internetu ne osjeća bezbjedno, a skoro 70% smatra da zna o internetu više od svojih roditelja, pokazalo je istraživanje sprovedeno tokom maja i juna, a po metodologiji koju su razvili Londonske škole ekonomije i političkih nauka i UNICEF-ova kancelarija za istraživanja – Inoćenti. (izvor: <http://surfujpametno.roditelji.me/2016/07/26/internet-koristi-preko-90-odstodjece-vecina-dozivljava-online-nasilje/>).

- Trenutna međunarodna istraživanja pokazuju da je porodično nasilje globalni problem. Ono je prisutno kod pojedinaca bez obzira na starosnu dob i nacionalnost, društveno-ekonomski položaj, i u porodicama, bez obzira odrasli u religioznom ili nereligioznom domu. Pokazalo se da je postotak incidenata sličan u gradskim, prigradskim i seoskim zajednicama. Iako su zlostavljanje i nasilje u porodici jedan od hitnijih društvenih problema našeg vremena, većina društava jos uvijek smatra ovu krizu privatnom stvari. Kućno (porodično) nasilje je fenomen kojem se u mnogim zemljama ne poklanja dovoljna pažnja. Često nasilje u kući i ne znači (pravno) zločin. Zbog toga o pojedinačnim zemljama postoje samo nepotpuni podaci i studije o tom fenomenu. Ove studije, javne statistike

Crna Gora

OPŠTINA KOTOR

SEKRETARIJAT ZA KULTURU, SPORT I DRUŠTVENE DJELATNOSTI

(npr. policijske statistike) često ne prikazuju stvarno stanje stvari. Društvo i država mora da govori o ovom važnom pitanju nasilja u porodici.

- Posmatrano prema starosnim grupama, procenat stanovništva koji ima smetnje u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, raste. U starosnoj grupi mlađoj od 29 godina, 1% populacije se izjasnilo da ima poteškoce ili smetnje zbog neke dugotrajne bolesti ili invalidnosti, 40% u u starosnoj grupi od 65 do 84 godine starosti, a 61% u populaciji starijoj od 85 godina. Najčešći uzrok za otežano obavljanje svakodnevnih aktivnosti kod 6% populacije je bolest, dok se 2% stanovništva izjasnilo da je razlog starost, 1,2% lica ima neko profesionalno oštećenje stečeno povredom na radu ili oboljenje stečeno na radu. Povrede kao uzrok smetnje, a koje nisu stečene na radu ili u saobraćajnoj nesreći ima 3914 lica. Urođene smetnje ima 3488 stanovnika, 0,3% od ukupnog broja stanovnika povredu je steklo u saobraćajnoj nesreći, dok 0,2% populacije ne zna uzrok teškoća koje ima. Od ukupnog broja lica sa smetnjama 54% su žene, a 46% muškarci. Od ukupnog broja ženske populacije, 12% ima smetnje tokom obavljanja svakodnevnih aktivnosti, dok taj procenat kod muškaraca iznosi 10%. Međutim, nema objedinjenih podataka o broju lica sa invaliditetom na državnom nivou. Organi i institucije, koji pružaju određene vrste usluga i servisa licima sa invaliditetom, vode evidencije o korisnicima svojih prava i usluga. Takođe, tokom pripreme Strategije za suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti u Crnoj Gori, pokazalo se da blizu 60% lica sa invaliditetom živi na granici siromaštva ili ispod nje, što govori da ova populacija spada u najsiromašnije i najmarginalizovanije društvene grupe. Pored nabrojanog, postoje i drugi brojni činioci koji negativno utiču na ukupni položaj lica sa invaliditetom u Crnoj Gori. Kao slabosti društva, koje ometaju integraciju lica sa invaliditetom i njihove organizacije u društvo, prepoznati su: tradicija (predrasude, stereotipi, konzervativizam, netolerantnost); Nedostatak kompetentnog kadra (donosioci odluka, institucije); Neadekvatna raspodjela finansijskih sredstava organizacijama lica sa invaliditetom; Nerazumijevanje promjena koje donosi proces integracije u međunarodnu zajednicu; Nedovoljna međuresorna saradnja; Neprilagođenost i nepristupačnost (fizičke sredine, institucija, udžbenika, informacija i sl.); Nedostupnost informacija; Nedostatak registra o licima sa invaliditetom u Crnoj Gori; Nepoznavanje problema sa kojima se susreću lica sa invaliditetom, njihovih sposobnosti i mogućnosti kojima raspolažu. Sve navedeno upućuje na zaključak kako je neophodno unapređenje položaja lica sa invaliditetom u Crnoj Gori i njihovo uključivanje u sve oblasti društva na ravnopravnoj osnovi.

3. ReLOaD Konkurs za finansiranje projekata NVO

Konkurs za raspodjelu budžetskih sredstava namjenjenih finansiranju nevladinih organizacija u opštini Kotor za 2019. god. raspisuje se u okviru Regionalnog programa lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu (ReLOaD). Rječ je o Programu kojeg finansira Evropska unije, a sprovodi Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u sradnji sa opštinama u šest zemalja i teritorija

Crna Gora

OPŠTINA KOTOR

SEKRETARIJAT ZA KULTURU, SPORT I DRUŠTVENE DJELATNOSTI

---

regiona i to: Albaniji, Bosni i Hercegovini (BiH), Republici Sjevernoj Makedoniji, Crnoj Gori, Kosovu i Srbiji. Projekat je sa realizacijom počeo 1. februara 2017. godine i traje tri godine. Cilj projekta je jačanje partnerstva između jedinica lokalne samouprave (JLS) i civilnog društva u regiji Zapadnog Balkana kroz izgradnju i širenje transparentnog pristupa finansiranja nevladinih organizacija (NVO) iz budžeta JLS, a u cilju rješavanja potreba u zajednici. Projekat se nadovezuje na rezultate i dobre prakse višegodišnje projektne intervencije u BiH, projekta Jačanje lokalne demokratije - LOD projekta, što ujedno predstavlja i model koji će se ponuditi za korištenje u drugim zemljama regiona. Ukupna vrijednost ReLOaD projekta je 10 miliona eura, a finansira ga Evropska unija (EU) iz Instrumenta za pretpristupnu pomoć, tj. Programa podrške za civilno društvo u iznosu od 8,5 miliona eura, dok će ostatak sufinansirati UNDP kancelarije koji djeluju u zemljama Zapadnog Balkana i partnerske JLS. Cilj ovog programa je da se osnažiti NVO sektor da aktivnije učestvuje u procesima donošenja odluka na lokalnom nivou.

Doprinos NVO mjeriće se definisanim indikatorima i ostvarenim rezultatima koji su planirani projektima. Kao izvor podataka koristiće se:

- Narativni i finansijski izvještaji
- Monitoring projekata.

4. Glavni korisnici projekata i programa koji će se finansirati putem ReLOaD javnog Konkursa.

ReLOaD sredstva dodjeljuju se nevladinim organizacijama koje su registrovane u Crnoj Gori i sa sjedištem u opštini Kotor, kao i onim koje imaju sjedište van opštine Kotor, ali kandiduju projekte koji su od značaja za opštinu Kotor, realizuju se na njenoj teritoriji i imaju sporazum o partnerstvu sa NVO iz opštine Kotor.

Crna Gora

OPŠTINA KOTOR

SEKRETARIJAT ZA KULTURU, SPORT I DRUŠTVENE DJELATNOSTI

5. Javni konkurs za finansiranje projekata i programa NVO – doprinos ostvarenju strateških ciljeva iz nadležnosti Opštine

Naziv javnog konkursa kojim će se doprinijeti u ostvarenju cilja	Iznos	Naziv programa/ aktivnosti u budžetu
Konkurs za raspodjelu sredstva nevladinim organizacijama u okviru projekta ReLOaD	73.000,00	10.000,00 € Sufinansiranje ReLOaD projekta – Budžet opštine Kotor 50.000,00 € UNDP (EU sredstva) 13.000,00 € preostalih iz prethodnog ReLOaD Konkursa

Očekivani broj projekata koji se planira finansirati / broj ugovora koje se planira zaključiti s NVO	
Naziv javnog konkursa	Očekivani broj projekata/ugovora
Konkurs za raspodjelu sredstva nevladinim organizacijama u okviru projekta ReLOaD	Do 10 projekata

5. Konsultacije sa zainteresovanim nevladinim organizacijama

Metoda konsultacija (npr. web, email, konsultativni sastanak, itd.): konsultativni sastanak

Datumi sprovedenih konsultacija: 26.03.2019. god.

Naziv NVO koji su učestvovali u konsultacijama: